

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2000/34/EG**av den 22 juni 2000****om ändring av rådets direktiv 93/104/EG om arbetstidens förläggning i vissa avseenden för att täcka sektorer och verksamheter som inte omfattas av det direktivet**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 137.2 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽³⁾, mot bakgrund av det gemensamma utkast som godkändes den 3 april 2000 av förlikningskommittén, och

av följande skäl:

- (1) I artikel 137 i fördraget föreskrivs att gemenskapen skall understödja och komplettera medlemsstaternas verksamhet för att förbättra arbetsmiljön för att skydda arbetstagarnas hälsa och säkerhet. I direktiv som antas på grundval av denna artikel skall sådana administrativa, finansiella och rättsliga ålägganden undvikas som motverkar tillkomsten och utvecklingen av små och medelstora företag.
- (2) I rådets direktiv 93/104/EG av den 23 november 1993 om arbetstidens förläggning i vissa avseenden ⁽⁴⁾ föreskrivs minimikrav för säkerhet och hälsa vid förläggningen av arbetstiden i fråga om dygnsvila, raster, veckovila, begränsning av veckoarbetstiden, årlig semester samt former av nattarbete, skiftarbete och arbetsrytm. Det direktivet bör ändras av följande skäl.
- (3) Väg-, luft-, sjö- och järnvägstransport, inlandssjöfart, havsfiske, annat arbete till sjöss samt det arbete som utförs av läkare under utbildning omfattas inte av rådets direktiv 93/104/EG.
- (4) I sitt förslag av den 20 september 1990 undantog kommissionen inte några sektorer eller verksamheter från rådets direktiv 93/104/EG och inte heller Europaparlamentet godtog i sitt yttrande den 20 februari 1991 några sådana undantag.
- (5) Arbetstagarnas hälsa och säkerhet bör skyddas på arbetsplatsen inte därför att de arbetar inom en särskild sektor

eller bedriver viss verksamhet utan därför att de är arbetstagare.

- (6) När det gäller sektorsvis lagstiftning för mobila arbetstagare behövs ett kompletterande och parallellt angreppssätt i bestämmelserna om transportsäkerhet och de berörda arbetstagarnas hälsa och säkerhet.
- (7) De speciella arbetsförhållandena till sjöss och för läkare under utbildning måste beaktas.
- (8) Skyddet för de mobila arbetstagarnas hälsa och säkerhet i de undantagna sektorerna och verksamheterna bör också garanteras.
- (9) De befintliga bestämmelserna om årlig semester och hälsokontroller för nattarbete och skiftarbete bör utökas till att omfatta mobila arbetstagare i de undantagna sektorerna och verksamheterna.
- (10) De befintliga bestämmelserna om arbetstid och vila behöver anpassas till mobila arbetstagare i de undantagna sektorerna och verksamheterna.
- (11) Alla arbetstagare bör ha lämpliga viloperioder. Begreppet "vila" måste uttryckas i tidsenheter, dvs. i dagar, timmar och/eller delar av dessa.
- (12) Ett europeiskt avtal om arbetstiden för sjömän har genomförts genom ett rådsdirektiv ⁽⁵⁾ på förslag av kommissionen, i enlighet med artikel 139.2 i fördraget. Bestämmelserna i detta direktiv bör därför inte gälla sjömän.
- (13) När det gäller de andelsfiskare som är arbetstagare åligger det medlemsstaterna att, i enlighet med artikel 7 i rådets direktiv 93/104/EG, fastställa villkoren för rätten till och beviljandet av årlig semester, däribland bestämmelser om betalning.
- (14) De särskilda normer som fastställs i övriga gemenskapsinstrument när det gäller t.ex. viloperioder, arbetstid, årlig semester och nattarbete för vissa kategorier av arbetstagare bör ha företräde framför bestämmelserna i rådets direktiv 93/104/EG i sin lydelse efter ändringarna i detta direktiv.

⁽¹⁾ EGT C 43, 17.2.1999, s. 1.

⁽²⁾ EGT C 138, 18.5.1999, s. 33.

⁽³⁾ Europaparlamentets yttrande av den 14 april 1999 (EGT C 219, 30.7.1999, s. 231), rådets gemensamma ståndpunkt av den 12 juli 1999 (EGT C 249, 1.9.1999, s. 17) och Europaparlamentets beslut av den 16 november 1999 (ännu ej offentliggjort i EGT). Europaparlamentets beslut av den 17 maj 2000 och rådets beslut av den 18 maj 2000.

⁽⁴⁾ EGT L 307, 13.12.1993, s. 18.

⁽⁵⁾ Rådets direktiv 1999/63/EG av den 21 juni 1999 om det avtal om arbetstidens organisation för sjömän som ingåtts mellan European Community Shipowners' Association (ESCA) och Federation of Transport Workers' Unions in the European Union (FST) (EGT L 167, 2.7.1999, s. 33).

- (15) Med hänsyn till EG-domstolens rättspraxis bör bestämmelsen om söndagsvila utgå.
- (16) I sin dom i mål C-84/94 Förenade Kungariket mot rådet ⁽¹⁾ fastställde EG-domstolen att rådets direktiv 93/104/EG överensstämmer med subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen enligt artikel 5 i fördraget. Det finns inte skäl att anta att domen inte är tillämplig på jämförbara regler om ett antal aspekter på arbetstidens förläggning i de undantagna sektorerna och verksamheterna.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 93/104/EG ändras på följande sätt:

1. Artikel 1.3 skall ersättas med följande:

"3. Detta direktiv skall tillämpas på all verksamhet, såväl offentlig som privat, i den betydelse som avses i artikel 2 i direktiv 89/391/EEG, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 14 och 17 i detta direktiv.

Detta direktiv skall inte tillämpas på sjömän, enligt definitionen i rådets direktiv 1999/63/EG av den 21 juni 1999 om avtalet om arbetstidens organisation för sjömän som ingått mellan European Community Shipowners' Association (ESCA) och Federation of Transport Workers' Unions in the European Union (FST) (*), dock utan att detta påverkar tillämpningen av artikel 2.8 i detta direktiv.

(*) EGT L 167, 2.7.1999, s. 33."

2. Följande punkter skall införas i artikel 2:

"7. *mobila arbetstagare*: arbetstagare som är anställda som resande personal av företag som bedriver person- eller godstransport på väg, i luften eller via inre vattenvägar.

8. *offshorearbete*: arbete som huvudsakligen utförs på eller från offshoreanläggningar (inklusive oljeborrplattformar) i direkt eller indirekt anslutning till prospektering, utvinning eller exploatering av mineraltillgångar, inbegripet kolväten, samt dykning i anslutning till sådan verksamhet, oavsett om dykningen utförs från en offshoreanläggning eller från ett fartyg.

9. *tillräcklig vila*: att arbetstagarna har regelbundna viloperioder, vars längd anges i tidsenheter och som är tillräckligt långa och sammanhängande för att säkerställa att de inte på grund av trötthet eller ojämn arbetsrytm skadar sig själva, sina kolleger eller andra personer och att deras hälsa inte tar skada, vare sig på kort eller lång sikt."

3. Följande stycke i artikel 5 skall utgå:

"Den minimitid för vila som avses i första stycket skall i princip omfatta söndag."

4. Artikel 14 skall ersättas med följande:

"Artikel 14

Mer detaljerade gemenskapsbestämmelser

Bestämmelserna i detta direktiv skall inte tillämpas när andra gemenskapsinstrument innehåller särskilda mer detaljerade föreskrifter om arbetstidens förläggning för vissa yrken eller arbeten."

5. Artikel 17.2.1 skall ersättas med följande:

"2.1 Avvikelser från artiklarna 3, 4, 5, 8 och 16 får göras

a) i fråga om verksamhet då det föreligger långt avstånd mellan arbetstagarens bostad och arbetsplats såsom vid offshorearbete, eller då arbetstagarens olika arbetsplatser ligger långt ifrån varandra,

b) i fråga om säkerhets- och övervakningsarbeten som kräver permanent närvaro för att skydda egendom eller personer, särskilt i fråga om säkerhetsvakter, vaktmästare eller vaktbolag,

c) i fråga om arbeten som kräver en kontinuitet i servicen eller produktionen, särskilt

i) service i form av reception, behandling eller vård på sjukhus och liknande inrättningar, inbegripet det arbete som utförs av läkare under utbildning, institutioner eller fängelser,

ii) hamn- eller flygplatsarbete,

iii) press, radio, television, filmproduktion, post- och telekommunikation, ambulans, brand- och civilförsvär,

iv) produktion och distribution av gas, vatten och el, sophämtning och sopförbränningsanläggningar,

v) industrier i vilka arbetet inte kan avbrytas av tekniska skäl,

vi) forsknings- och utvecklingsarbete,

vii) jordbruk,

viii) arbetstagare som är inbegripna i transport av passagerare i reguljär stadstransporttjänst,

d) på områden inom vilka det förekommer förutsägbara arbetstoppar, särskilt

i) jordbruk,

ii) turism,

iii) postservice,

⁽¹⁾ REG 1996, s. I-5755.

e) i fråga om personer som arbetar inom järnvägs-transport

i) med intermittent arbete,

ii) som fullgör sin arbetstid på tåg, eller

iii) vilkas verksamhet har samband med tågtidtabeller och som säkerställer en kontinuerlig och regelbunden järnvägstrafik.”

6. I slutet av artikel 17.2 skall följande läggas till:

”2.4 Avvikelser från artikel 6 och artikel 16.2 när det gäller läkare under utbildning får göras

a) med avseende på artikel 6, under en övergångsperiod på fem år räknat från den 1 augusti 2004.

i) Medlemsstaterna kan vid behov under ytterligare högst två år beakta svårigheter när det gäller att uppfylla bestämmelserna om arbetstid med avseende på deras ansvar för organisationen och tillhandahållande av hälso- och sjukvård. Minst sex månader före övergångsperiodens utgång skall den berörda medlemsstaten informera kommissionen med angivande av sina skäl, så att kommissionen, efter lämpliga samråd, kan avge ett yttrande inom tre månader från det att sådan information mottagits. Om medlemsstaten inte följer kommissionens yttrande skall den motivera sitt beslut. Medlemsstatens meddelande och motivering samt kommissionens yttrande skall offentliggöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* och översändas till Europaparlamentet.

ii) Medlemsstaterna kan vid behov under ytterligare en period på ett år beakta särskilda svårigheter när det gäller att uppfylla de ovan nämnda skyldigheterna. De skall följa det förfarande som anges i punkt i.

Inom ramen för övergångsperioden

iii) skall medlemsstaterna säkerställa att veckoarbetstimmarna aldrig överskrider i genomsnitt 58 timmar under de första tre åren av övergångsperioden, i genomsnitt 56 timmar under de följande två åren och i genomsnitt 52 timmar under eventuellt återstående tid,

iv) skall arbetsgivaren i god tid samråda med arbetstagarnas företrädare för att nå en överenskommelse, när detta är möjligt, om villkoren för övergångsperioden. Inom de gränser som anges i punkt iii kan en sådan överenskommelse omfatta

— det genomsnittliga antalet veckoarbetstimmar under övergångsperioden, och

— de åtgärder som skall vidtas för att minska antalet veckoarbetstimmar till i genomsnitt 48 timmar vid slutet av övergångsperioden,

b) med avseende på artikel 16.2, under förutsättning att beräkningsperioden inte överstiger tolv månader, under den första delen av den övergångsperiod som fastställs i punkt a iii och sex månader därefter.”

7. Följande artiklar skall införas:

”Artikel 17a

Mobila arbetstagare och offshorearbete

1. Artiklarna 3, 4, 5 och 8 skall inte gälla mobila arbetstagare.

2. Medlemsstaterna skall dock vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att mobila arbetstagare har rätt till tillräcklig vila utom under de omständigheter som anges i artikel 17.2.2.

3. Under förutsättning att de allmänna principerna om skydd av arbetstagarnas hälsa och säkerhet respekteras, och under förutsättning att samråd förts mellan arbetsmarknadens parter och försök gjorts för att uppmuntra alla former av relevant social dialog, inbegripet förhandlingar om parterna så önskar, får medlemsstaterna på objektiva grunder eller av tekniska skäl, eller av skäl som har att göra med arbetets organisation, utsträcka den beräkningsperiod som avses i artikel 16.2 till tolv månader för arbetstagare som huvudsakligen utför offshorearbete.

4. Kommissionen skall senast den 1 augusti 2005, efter samråd med medlemsstaterna och med arbetsgivar- och arbetstagarparter på europeisk nivå, granska hur bestämmelserna fungerar vad gäller hälso- och säkerhetsmässiga aspekter för arbetstagare som utför offshorearbete i syfte att vid behov lägga fram lämpliga ändringar.

Artikel 17b

Arbetstagare ombord på sjögående fiskefartyg

1. Artiklarna 3, 4, 5, 6 och 8 skall inte gälla arbetstagare ombord på sjögående fiskefartyg som för en medlemsstats flagg.

2. Medlemsstaterna skall dock vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att alla arbetstagare ombord på ett sjögående fiskefartyg som för en medlemsstats flagg har rätt till tillräcklig vila samt att begränsa veckoarbetstiden till maximalt 48 timmar i genomsnitt under en beräkningsperiod på tolv månader.

3. Inom de gränser som anges i punkterna 2, 4 och 5 skall medlemsstaterna vidta de åtgärder som krävs för att, med hänsyn till behovet att skydda sådana arbetstagares säkerhet och hälsa, säkerställa att

- a) arbetstiden begränsas till ett högsta antal timmar som inte får överskridas under en viss period, eller
- b) ett minsta antal timmar för vila garanteras under en given period.

Det högsta antalet arbetstimmar eller minsta antalet vilotimmar skall närmare anges i lagar och andra författningar, genom kollektivavtal eller genom avtal mellan arbetsmarknadens parter.

4. Gränserna för arbets- eller vilotid skall vara antingen

- a) ett högsta antal timmar som arbetstiden inte får överskrida, nämligen

- i) 14 timmar under varje 24-timmarsperiod och
- ii) 72 timmar under varje 7-dagarsperiod,

eller

- b) ett lägsta antal timmar som vilotiden inte får understiga, nämligen

- i) 10 timmar under varje 24-timmarsperiod och
- ii) 77 timmar under varje 7-dagarsperiod.

5. Vilotiden får inte delas upp på mer än två perioder, av vilka den ena skall vara minst sex timmar lång och intervallen mellan två på varandra följande viloperioder skall inte överskrida 14 timmar.

6. I enlighet med de allmänna principerna om skydd av arbetstagares hälsa och säkerhet och på objektiva grunder eller av tekniska skäl, eller av skäl som har att göra med arbetets organisation, kan medlemsstaterna bevilja undantag från de gränser som anges i punkterna 2, 4 och 5, inbegripet fastställande av beräkningsperioder. Sådana undantag skall så långt som möjligt överensstämma med de fastställda normerna, varvid hänsyn dock får tas till oftare förekommande eller längre ledighetsperioder eller beviljande av kompensationsledighet till arbetstagare. Dessa undantag kan fastställas

- i) i lagar och andra författningar under förutsättning att samråd, om möjligt, förts mellan företrädare för berörda arbetsgivare och arbetstagare och försök gjorts för att uppmuntra alla former av relevant social dialog, eller
- ii) i kollektivavtal eller avtal mellan arbetsmarknadens parter.

7. Befälhavaren på ett sjögående fiskefartyg skall ha rätt att kräva att arbetstagare ombord arbetar det antal timmar som behövs för att trygga fartygets, de ombordvarandes eller lastens omedelbara säkerhet, eller för att bistå andra fartyg eller personer i sjönöd.

8. Medlemsstaterna får föreskriva att arbetstagare ombord på sjögående fiskefartyg, för vilka det fastställs i nationell lagstiftning eller praxis att dessa fartyg inte tillåts fiska under en viss period av kalenderåret, som är längre än en månad, skall inom denna period ta årlig semester i enlighet med artikel 7."

Artikel 2

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 1 augusti 2003, eller se till att arbetsmarknadens parter senast den dagen genom avtal fastställer nödvändiga bestämmelser, varvid medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som krävs för att när som helst kunna garantera de resultat som föreskrivs i detta direktiv. När det gäller läkare under utbildning skall detta datum vara den 1 augusti 2004. Medlemsstaterna skall genast underrätta kommissionen om detta.

2. När en medlemsstat antar de bestämmelser som avses i punkt 1 skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

3. Utan att det påverkar medlemsstaternas rätt att med hänsyn till förändrade omständigheter utarbeta olika lagar och andra författningar inom arbetstidsområdet, så länge de minimikrav som föreskrivs i detta direktiv uppfylls, får genomförandet av detta direktiv inte utgöra skäl att sänka den allmänna skyddsnivån för arbetstagarna.

4. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de redan har antagit eller som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 3

Senast den 1 augusti 2009 skall kommissionen, efter samråd med medlemsstaterna och med arbetsmarknadens parter på europeisk nivå, se över hur bestämmelserna om arbetstagare ombord på sjögående fiskefartyg fungerar och framför allt granska om dessa bestämmelser fortfarande är lämpliga, särskilt när det gäller hälsa och säkerhet, i syfte att vid behov föreslå lämpliga ändringar.

Artikel 4

Senast den 1 augusti 2005 skall kommissionen, efter samråd med medlemsstaterna och med arbetsgivar- och arbetstagarparter på europeisk nivå, göra en översyn av hur bestämmelserna fungerar med avseende på arbetstagare som arbetar med transport av passagerare i reguljär stadstransporttjänst, i syfte att vid behov lägga fram lämpliga ändringar för att säkerställa ett enhetligt och adekvat tillvägagångssätt inom denna sektor.

Artikel 5

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 6

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Luxemburg den 22 juni 2000.

På Europaparlamentets vägnar

N. FONTAINE

Ordförande

På rådets vägnar

J. SÓCRATES

Ordförande

Kommissionens förklaring om söndagsvila

Kommissionen förklarar att den i sin kommande rapport om genomförandet av arbetsdirektivet (93/104/EG) kommer att redogöra för situationen i medlemsstaterna när det gäller lagstiftningen om söndagsvila.

Kommissionens förklaring om genomförande av artikel 1.6

Kommissionen förklarar att den innan den avger sitt yttrande har för avsikt att rådfråga arbetsgivar- och arbetstagsidan på europeisk nivå och medlemsstaternas företrädare för att avge sitt yttrande tre månader efter det att kommissionen blivit underrättad av medlemsstaterna.
